

Оцінка стану регіонального розвитку: системний підхід

Л.О. Марченко, аспірант

Донецький державний університет управління

83015 Україна, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 163 а

Ефективне управління соціально-економічним розвитком країни і забезпечення успішного впровадження державної концепції регіонального розвитку неможливо здійснювати без цілісного і комплексного дослідження регіонів, як економічних систем з характерними структурою, внутрішніми і зовнішніми зв'язками, закономірностями і проблемами розвитку, а також певною сукупністю відтворювальних процесів. На сьогодні серед основних перешкод, які унеможливають забезпечення збалансованого розвитку регіонів, відзначають проблеми недостатньої розробки системи комплексної оцінки і моніторингу стану економічної системи регіону, недосконалість законодавчого забезпечення її впровадження, а також невизначеність алгоритму її проведення.

Серед основних законодавчих документів, що визначають засади проведення економічного аналізу регіонального розвитку, відзначимо: Закон України «Про стимулювання регіонального розвитку», який передбачає проведення щорічного моніторингу показників розвитку регіонів; Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2015 року, перший етап реалізації якої включає проведення моніторингу показників розвитку для визначення депресивних територій, а також Порядок проведення комплексної оцінки соціально-економічного розвитку АРК, областей, міст Києва та Севастополя, який визначає алгоритм проведення регіонального аналізу на основі рейтингової оцінки показників окремих сфер їхньої соціально-економічної діяльності.

Аналіз існуючої системи комплексної оцінки і сукупності показників, які характеризують розвиток економіки регіону, виявив наступні проблеми: відсутність єдиної узгодженої сукупності індикаторів, здатних забезпечити комплексний аналіз регіонального розвитку; неможливість відстеження

взаємного впливу показників і характеру змін зв'язків між ними; недосконалість і неефективність системи моніторингових спостережень за динамікою показників; некоректність підходів до розрахунку окремих індикаторів; неузгодженість єдиного підходу до використання одиниць виміру, в яких мають представлятися основні економічні індикатори; складність трактування результатів аналізу і подальшого їх використання в процесі прийняття управлінських рішень.

З погляду на вищезазначені недоліки існуючої методики проведення аналізу регіонального розвитку вважаємо необхідним використання системного підходу до її розробки. При цьому суттєвими, на нашу думку, є не тільки формулювання єдиної сукупності показників розвитку, але і можливість об'єднання цих показників у єдину систему, що, дозволить виявити основні фактори впливу на результати діяльності економіки регіону.

Системний підхід є актуальним для оцінки розвитку регіонів, оскільки забезпечує наступні переваги: сталий розвиток регіонів за рахунок цілісного і системного дослідження сукупності економічної, екологічної і соціальної складових підсистем регіону в їхній взаємопов'язаності; взаємну порівнянність основних показників розвитку регіонів за рахунок впровадження стандартизованої й уніфікованої методології їхньої побудови; відповідність показників реальному рівню розвитку об'єкту, що досліджується; прозорість системи оцінки за рахунок доступності й визначеності трактування показників; можливість прийняття ефективних рішень, а також прогнозування тенденцій розвитку регіональної економічної системи.

Вважаємо, що з практичної точки зору такий принцип формування системи оцінки дозволить забезпечити високу ефективність державних і регіональних програм розвитку, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності регіонів і сталості їхнього розвитку.